

OPPONENCIA
SOLTÉSZ JUDIT
DIPLOMATERVÉHEZ

Fekete sas fogadó, Székesfehérvár

Remélem a bizottság is kezében tartja majd azt a két füzetet, melyek ennek a tervnek a lelkét tárják fel. Gyönyörű rajzokkal, személyességgel, pici csodákkal van tele az a két füzet. Sűrű, mint a méz. Valahogy így képelem el egy diplomázó építész megszerzett tudásának összegzését. Időznék még itt hosszan, de gondolom az opponens nélkül is egyértelmű milyen ritka értékről, milyen finom építészeti minőségről van itt szó.

A jókedvem fokozódik, mikor kiderül mennyire egyetértek a terv döntéseivel. Így utólag minden olyan természetes, de látva a füzeteket úgy érzem, hogy a természetesség mögött bölcsesség rejtőzik, megfontolás, elemzés, sok kis bizonytalanság után nyert sok kis bizonyosság. És még valami, amiről azt gondolom, hogy nem tanítható. Van lendülete is a tervnek, dramaturgiája: a gazdag, sejtelmes kézi rajzok után szép száraz műszaki rajzok következnek, legvégül egy kép a fedett udvarról, mely a tervezés közben fókuszává vált a gondolkodásnak.

Egy történeti épület felújításakor az építész előtt rengeteg csapda rejtőzik, szinte mindannyian belelépünk egyikbe-másikba. A tervező döntési szabadságának növekedésével nő az esélye a csapdák elkerülésére is. Jelen esetben a pince vad szigetelése elkerülhető volt megfelelő funkcióválasztással, a padlás beépítése és tönkretétele ugyancsak megúszható volt, a belső térrendszer megmenekült, nem kellett felszabdálni, kiváltani, áthidalni és nem kellett gépészeti csövekkel, álmennyezettel agyonvágni. A kortárs beavatkozás arányos, nagyrészt a bútorozásnál, a felületeknél, néhány válaszfalnál, nyílászárónál és a sok finom kis részletnél érhető majd tetten, meggyőződésem, hogy így a nem szakmai közönség szívéhez is közelebb tud kerülni egy épület. Egyedül a belső udvarnál erősödik fel a kortárs hang, itt viszont olyan lágyan szól, hogy az opponens szava is elhalkul. A fejemben ez a jelenség összekapcsolódik a száz év óta formálódó modern építészet talán legnemesebb, ma is legérvényesebb vívmányával a fény és a tér új viszonyával. Sok építészeti réteget, olvasatot képelek a könnyed tetőív mögé. Egyrészt az alaprajza (alulnézetből) és a metszete finoman hasonló, talán emiatt is érzem úgy, mintha önmagát jelentené. Másrészt az anyaga sokkal inkább fény, mint acél, a teret mégis definiálja, nem hagyja pőrén, mint egy függönyfal. Nem anyagtalan, de az ívesség miatt mégis lebegni látszik. Egy másik olvasatom szerint a tér, mint valami sosem látott hangszer, megszólal. Leheletfinom, érzékeny dolog a térben megjelenő függőfolyosó, ami ha nem adottság lenne, azt mondanám erős ösztönű, gyönyörű talajra épülő gondolat, a karaktert úgy alakítja, hogy időben visszavisz jóval a MŰPÁ-k profin megcsinált akusztikai világa előtti bensőséges koncertek hangulatához.

Mindig is úgy gondoltam, hogy a diplomaterv, mint műfaj olyasmi, mint a tervpályázat: akkor jó, ha a végeredmény a zsűri fejében születik meg, úgy mint egy jó könyv olvasásakor.

Kalmár László
építész

2013 június 23.